

PESTRÁ
ŘADA

Vytí vlka, vlka vytí

AG APOLLONI

/ Přeložila Orkida Backus Borshi

plus

Vytí vlka, vlka vytí

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.nakladatelstviplus.cz
www.albatrosmedia.cz

Ag Apolloni
Vytí vlka, vlka vytí – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

VYTÍ VLKA, VLKA VYTÍ

PESTRÁ
ŘADA
SOUDOBÉ
PRÓZY

/ Svazek 30

AG APOLLONI

VYTÍ
VLKA,
VLKA
VYTÍ

/ Přeložila Orkida Backus Borshi

plus

Možná že náš svět je jen peklem jiné planety.

Aldous Huxley

ENTER

(vchod do pekla)

Jako rebelský anděl přilétám k peklu. Pode mnou je tmavý svět. Sem tam se blýskne chabé světélko. V podobných případech si člověk vřdycky říká, jak je život pomíjivý. Pro jasnovidce je devět set třicet let málo, pro upíra je zase hodně čtyři sta. Mně je jen třicet a jsem tak znechucen a znaven tímto světem, že kdybych náhodou našel stejnou jeskyňku jako spáči z Efe-su, bez rozmyšlení bych do ní ulehl a spal alespoň pár století.

Jak se tak dívám na svět tam dole, propadám se do myšlenek. Zatímco přednáška pokračuje, kreslím si v zadní části posluchárny bílou čáru. Další bílá linka je trajektorie aeroplánu, která si mě nese jako nějakou kletbu. Když se letadlo vznášelo v samém srdci nebe, bylo ještě světlo. Jakmile se však začalo řídit k pekelnému srdci, vše se zahalilo do černého závoje.

V momentě, kdy se stroj pomalu dotkne země, mám pocit, že se oprostuji od skutečného světa. V taxíku pak pozoruji bláznivého řidiče, který v šíleném rytmu kývá hlavou a auto zběsile žene k centru.

Z okna vidím tváře zkřivené utrpením, třínohého psa, dívku bez prstů na rukou, jak se pod pouliční lampou snaží nohou vymačkat čísla na mobilu. A také člověka, který rukama pohání svůj invalidní vozík a huláká u toho nejasná slova. *Zanechte vší naděje, kdo vstupujete.*¹

1 Dante Alighieri, *Božská komedie* (1307–1321).

Když vjíždíme do centra, vidím hromady aut; budovy, které vyrostly jako houby po dešti. *This ain't no technological breakdown, oh no, this is the road to Hell.*²

Zastavujeme u zelených domů, kde před časem gangsteři se samopaly roztrhali na cucky tělo mého příbuzného. Z devítiposchodové budovy se před auto zřítí velký černý pytel plný odpadků. Na ulici postupně dopadají: slupky od banánů, dětské plenky, plechovky a kdovíco ještě. Řidič prudce brzdí a já stěží stíhám vydat výkřik. Kapesníkem se snažím zastavit krev, která mi teče z nosu, ale můj zatracený Vergilius, jenž mě vede do pekla, pokračuje ve své zběsilé jízdě, aniž hne brvou, a vůbec se nevzrušuje tím, že by stáhl ten zpropadený death metal, který mi drásá nervy:

*Fight, we will fight right,
Living low in a world of our own,
Destined to live right, fight,
We're taking hell as our home*

Zavírám oči a zvedám hlavu, aby mi krev přestala téct. Hudba mezitím vyhrává:

*Welcome to hell,
Welcome to hell,
Welcome to hell,
Welcome to hell*³

² Chris Rea, „Road to Hell“ (1989).

³ Venom, „Welcome to Hell“ (1981).

Zastavíme na vrcholku kopce, kde vystoupím z vozu a dívám se dolů na město, které ulehlo ke spánku. Hlavu obracím k nebi a dlouze zavyju až na Měsíc.

MŠE V PEKLE

Milá čtenářko, budu upřímný: tuto knihu nepíšu z náklonnosti ke korespondenci, ale z lásky, kterou chovám k tobě. Je to první a poslední kniha, kterou píšu na objednávku, protože zpravidla raději píšu to, co mi diktuje srdce, než to, co po mně chtějí ostatní. Ale poněvadž jsi po nějakou dobu byla *srdcem mým*, mohu konstatovat, že jsem své zásady neporušil. Jednoho dne budeme možná naši lásku nazývat bájí, protože časový odstup způsobuje, že fakta blednou a hypotézy sílí. Protože tentýž odstup nechává zapomenout na to, co bylo řečeno námi, a přidává na intenzitě tomu, co ostatní budou říkat o nás. Vzhledem k tomu, že tento text je schizofrenní povahy, rozhodl jsem se, že ho vyléčím tím, že naše stíny chycené v síti nakonec otrávím. Zamířil jsem jako Vilém Tell, zasáhl *střelce* a vysvobodil jsem *střeleného*, protože *autor* a *vypravěč* nemohou existovat vně textu, stejně jako *autor* a *čtenář* nemohou existovat uvnitř.

Vzhledem k tomu, že mě v této knížce považuješ za spisovatele a profesora, vystavěl jsem román jako jakousi brikoláž mezi vyprávěním, dialogem a esejí. Mám pocit, že o brikoláži už jsem se ti zmiňoval. *Označuje-li brikoláž nezbytnost vypůjčovat si pojmy z textu předávaného více či méně souvislou či porušenou tradicí, pak je třeba říci, že každý diskurz je brikoláž.*⁴ Tak děl velký dekonstruktér. Brikoláž je sestave-

4 Jacques Derrida, *L'écriture et la différence* (1967).

ní nebo vytvoření určitého díla z různých částí, které máš k dispozici. Čili udělat brikoláž v podstatě znamená vzít něco tu a přidat zase tam, abys ve výsledku vytvořila nové dílo ze starých věcí. Tak jsem i do této knihy vložil různé fragmenty z mého života a díla, jakož i citáty a odkazy z různých oborů.

Obracím se zde přímo k tobě, i přes dilema, zda celý příběh nevyprávět raději blízkému příteli, podobně jako Werther, který se svému druhovi svěřoval s láskou, již cítil k Lottě. Jenže já jsem osamělý vlk a zcela bez přátel, a proto jsem se rozhodl, že tě oslovím přímo a se srdcem na dlani.

*No pleasures here on earth I found
For in this world I'm bound to ramble
I have no friends to help me now⁵*

Jsem si jistý, že jsi měla pochybnosti, zda slovo dodržím. Já, který nepřetržitě o všem mlčel, zatímco ty jsi nepřestávala mluvit. *mlčení je oceán, mluvení řeka*, toto díl učenec Rumi.

Já, *bijec* tvých odpovědí, který se na celou smršť tvých telefonických zpráv sotva přiměl opáčit ti jedním nebo dvěma slovy, já že bych měl dodržet slib a napsat knihu jen pro tvé potěšení? A můžeš si být jistá, že jsem v životě nebyl tak upřímný jako při tomto vyznání, při němž se tu před tebou zpovídám jako před knězem. *I never open myself this way.*⁶

Zcela jsi mi zatemnila mozek všemi těmi otázkami o literatuře, lásce a životě... Ptala ses na vše. Mě, který neví nic.

5 Dick Burnett, „Man of Constant Sorrow“ (1913).

6 Metallica, „Nothing Else Matters“ (1992).

A v jedné z těchto temných chvil, když jsem cítil, že to se svým mlčením přeháním, jsem ti řekl:

„Na všechny tyto dotazy ti odpovím románem.“

„Román?!“ vyhrkla jsi a dívala se na mě očima hladovýma po poznání i lásce (ať už to zní jakkoli pateticky). „Napíšeš ho? Pro mě? Jak? Kdy? Vážně?“

Celá jsi se rozzářila, když jsem ti přítakal. Nikdy by mě nenapadlo, že bude někdo nadšený z toho, že někdo jiný píše, zejména ne dnes, kdy je mnohem pravděpodobnější potkat klokana než čtenáře.

„Ale víš co?“ vzpomínám si, že jsi řekla.

„Hm?“

„Nemusíš se snažit věci v tom *tvém* románu komplikovat (raději ho nazvu *mým* románem, koneckonců ho píšeš pro mě!). Ono všechno, co z tebe vychází, je komplikované!“

Způsob, jakým jsi začala mluvit o mém románu, pardon, tvém románu, nebo přesněji o našem románu, mi připomněl jednu bezcitnou čtenářku, která spisovatele mučila pro vlastní potěšení. A jako naschvál začal padat sníh, snad aby se vyrovnal jejímu chladu. Díval jsem se na vločky, jak nám padaly nad hlavami, a vzpomněl jsem na verš: *Pomalu mi do vlasů padají vločky papíru...*⁷

Ach, ty zatracené verše! Měl jsem za to, že z té mrtvé knihy se nemůže nic narodit, ale byl jsem na omylu. Díky té knize spatřila světlo světa tvá láska, pardon, naše láska, a protože to nestačilo, dala vzniknout i tomuto románu jako důkazu lásky rychlé a divoké. Když říkám *rychlé*, myslím rychlost,

7 Tyto verše a mnoho dalších, u nichž není uveden odkaz na sbírku původu, pocházejí z knihy *Zomb* nebo z novin či časopisů, v nichž byly publikovány, a jejich tvůrcem je autor tohoto románu.

s jakou jsi mi vstoupila do života, když říkám *divoké*, myslím... Ach, zatracená morálko!

Neustále padal sníh a mně ty verše nechtěly dát vůbec pokoj:

*Zima bílou přikrývku přitáhla blíž
Jaro, mé ztuhlé tělo probudíš*

Ale tys nepočkala na jaro a přerušila jsi můj zimní spánek. Vycházel jsem z posluchárny a potkal kolegu, který mě zval na kafe, když jsi najednou jako černý panter zařvala:

„Pane profesore!“

Zastavil jsem se.

„Omlouvám se... mám tu pro vás text... dopis...“

Vzal jsem ti ho z ruky a začal jej pročitat, nevzpomínal jsem si, že bych ti to někdy dal za úkol.

„Prosím, neprohližejte si to tady...“

Složil jsem lístek, vsunul jej do náprsní kapsy kabátu a spěchal za kolegou.

Jak jsem tak popíjel kafe u stolu, kde jsme seděli již čtyři a kde mě akademická debata nezaujala, vyndal jsem papír a viděl začátek: *Milý Básníku*. Nastražil jsem uši jako vlk. Dopis jsem opět rychle složil a snažil se vypadat, že jsem velmi zaujatý rozhovorem odehrávajícím se u stolu. Moje mysl však mezitím bloudila za tebou. Vzpomněl jsem si na tvé oči, jak mi lpěly na rtech, zatímco jsem *sloužil mši před božími ovečkami*. Nebyl to pastýř, který se na ovci díval vlčím pohledem, tentokrát to byla právě ovce, která se na pastýře dívala hladově. Je to divné, ale tahle mše se odehrávala v pekle mezi ďábly.

Jak jsme se dostali až sem?

Bylo zatmění a poledne vypadalo jako půlnoc. Já, oblečený v černém kabátě, límec zvednutý nahoru, jsem se ve svém vysokém a štíhlém těle procházel kampusem *alma mater*, před kterým stála obrovská socha velkého černého havrana. Možná že absence světla v tomto románu je způsobena právě havranovým stínem? Stínem, z něhož není úniku?

Podali jsme si s děkanem ruce a posadili se proti sobě. Při rozhovoru nás ze stěny sledovala dřevořezba, na níž byl vyobrazen náš národní hrdina v přilbě s trčícími kozlími rohy. Přitakal jsem na znamení souhlasu a oba jsme vyšli ven, abych se seznámil se svým novým pracovním prostředím. Dole na schodech nás jeden z referentů pozdravil jedním *selam alejkum*.⁸

„Musím tu mluvit arabsky?“ zeptal jsem se děkana.

„Ne, ale nemůžeme zabránit mluvit arabsky těm, kteří arabsky mluvit chtějí,“ opáčil a rázem byl na konci chodby.

Vzhledem k tomu, že už jsem měl delší bradku, je dost možné, že si ten chlápek myslel, že jsem věřící. Pravda ale je, že moje víra stojí padesát centů. Její cena se zvedne na jedno euro jen v případě, že potřebuju dvě žiletky.

V prvním patře uprostřed chodby visela velká kopie triptychu *Zahrady pozemských rozkoší*. V posluchárně jsem pak po otevřených dveřích zahlédl bez ladu a skladu: stojany, plátna, barvy, štětce, obrovské skicáky, skalpely, sochy a všelicos jiného. Profesorka zrovna kárala studenta, který se rozhodl nenakreslit portrét, protože mu to jeho víra zakazuje.

Ve druhém patře uprostřed chodby visel plakát *Fantoma opery*, v posluchárně jsem pak zpoza polorozbitého skla na

8 V arabštině je (*as-*)*salam alejkum* muslimský pozdrav, volně přeložen znamená *mír s tebou*.

dveřích viděl hudební nástroje, které zavřely ústa, a partitury, které rozevřely křídla. Mezitím plešatý profesor huboval neoholeného a neučesaného studenta, který odmítal hrát $\frac{3}{4}$ rytmus. Podle něj šlo o rytmus spjatý se sexem a jeho morální kodex mu něco takového prostě nedovoluje.

Ve třetím patře uprostřed chodby visela obrovská fotka s pozvánkou na promítání filmu o hraběti transylvánském. Uvnitř posluchárny Julie odmítala políbit Romea, protože byla zasnoubená, zatímco Kněz se vzpouzel tomu, aby si na krk pověsil kříž, protože je muslim.

Ve čtvrtém patře uprostřed chodby visel *Obráz Doriana Graye*. V posluchárně přednášel profesor. Někteří studenti měli oči zavřené, jiní se mu dívali přímo do očí a přitom nesundali z uší sluchátka. Jedna zahalená dívka se snažila profesora opravit, když tvrdil, že první kniha na světě byla napsána na sveticích. Namítala, že první kniha sestoupila ze sedmého nebe v sedmém století, sedm století před vynálezem knihtisku.

„Tady budeš učit!“ uslyšel jsem děkanův hlas.

„Panebože,“ povzdechl si můj ateismus.

Když jsem nazítří začal pracovat a promlouval *ex cathedra*, měl jsem náhle při výkladu pocit, že nad vašimi hlavami vidím rohy, na stole zřím prsa, jak jsem tak chodil sem a tam, chvílemi se mi zdálo, že tu vidím burky s lidskou podobou, tam zase golgotské kříže a zadky Máří Magdalény; u každého jsem mohl bezpečně určit, jaké ho obepínaly spodky, nebo zda měl vůbec nějaké. Oči mi kmitaly po lavicích pose-
tých různými spisky, ať už kaligrafickými, či chaotickými: *Miluju tě, Lindo, Žádný sex bez kondomů, Jsem sám a svědčí mě, Na stát ti chčiju, Džihád, Seru ti na vládu, Fuck the fuckulty,*

We don't need no education, Baba Stars vs P.I.N.T., Já sem taky Kosovo, Chaos in da house, Newborn, Mitrovica jedna je, Kočko, já tě vyližu, UČK- nešahej mi na to! A taky tam byla spousta dalších ve stylu bustrofédon,⁹ ambigram¹⁰ nebo scriptio continua.¹¹

Pak jsem uviděl několik divných obrazců, na nichž bylo vedle sebe srdce propíchnuté šípem a zadek ve tvaru obráceného srdce, které prorážel penis. Ti, co tohle nakreslili, asi nebudou moji studenti, pomyslel jsem si. Vypadají spíš jako žáci toho pošahance Egona Schieleho.¹²

Vzpomněl jsem si na věci, které jsem viděl a slyšel během své učitelské praxe: po večerech studenti praktikují před i za fakultou, co se naučili z Puškinova deníku; jeden profesor líbá zrcadlo a provádí autofelaci; v jednom sálu se líbají dvě dívky, jen aby porušily tabu; v druhém se modlí nějací vousáči; ve sborovně se kantoři hádají jako děti; během přednášek studenti chrápou tak, že se otrásají okenní tabule; na chodbách vyprávějí jiní studenti vtipy o profesorech; jiný profesor zase tiskne vše, co nalezne na Googlu, protože nevěří moderním technologiím a chce mít všechno na papíře; v jiné kanceláři se jiný profesor dívá na svůdné video a provozuje přitom onanii, když vtom zasáhne výstřikem semene obraz

9 Bustrofédon označuje způsob psaní řeckého písma. Nepsalo se zprava doleva ani naopak, ale jeden řádek doprava a následující doleva a i písma se zrcadlově obracela. Svůj název získal bustrofédon na základě podobnosti pohybu písmařova pera a práce vola při orbě, nápis totiž vypadal jako rýhy po pluhu. [V řečtině bustrofedon znamená doslova: obracení volů.]

10 Nápis, který lze číst z více stran.

11 Způsob psaní, při němž se slova od sebe nijak neodddělují.

12 Egon Schiele (1890–1918) byl rakouský malíř, expresionista, známý především díky svým provokativním obrazům ztvárňujícím sexuální akty, masturbace, objetí atd.

národního hrdiny; další pak odpojuje počítač ze sítě, protože se obává, že mu CIA ukradne jeho veledílo, zajde do bufetu, dá si pivo a je přesvědčený, že jeho román dostane i papežovo požehnání; další kantor vyhazuje od zkoušky studenta, kterého přistihl při opisování, všichni přitom vědí, že text jeho vlastní dizertace je kompletně ukradený; jiný strká ruku studentce mezi nohy pod záminkou, že si tam potřebuje vzít papír, který nakonec vytáhne, i se svými mokkými prsty; jiný kantor dává do přihrádky sklenici se zavařeninou, kterou mu donesl student, aby mohl udělat zkoušku, mezitím slepice, kterou přivázal za nohu u stolu, je úplně zticha jako poslušná žačka.

Také jsem si vzpomněl na to, jak jsem se jednou procházel chodbami, kde často nefungují světla, a zaslechl jsem vzdychání, špitání, řev, které vycházely z klíčových dírek kabinetů. Popravdě řečeno, vycházely spíš z úst obětí, které se snažily udělat zkoušku za určitých podmínek, za jakoukoli cenu a jakýmkoli způsobem. Ty nebohé bytosti se snažily profesory přesvědčit, že pozorně studovaly každou scénu, jež je tak detailně popsána ve starodávné a roztomilé knize *Kámasútra*, kterou, zdá se, měly v povinné četbě.

Uáá! Mám v hlavě velký zmatek. Peklo se mi rozdělilo na dvě půlky. V jedné půlce se slyším, jak povídám: *Paní profesorko, sex s vámi je jako akademická debata*. V druhé půlce tě slyším, jak mi říkáš: *Pane profesore, vaše přednáška je jako sexuální akt*. Jak tu tak rozdávám testy, náhle se mi zdá, že je to vlastně mše, při které rozdělují ďáblům úkony.

Také jsem si vzpomněl na to, jak jsem tuhle přednášel o násilí v kinematografii a jak student, který byl nejbližší k promítačce, klikl na video. Za zády jsem zaslechl vzdychání, otočil

jsem se a uviděl dívku, která vypadala, že v tu ránu pojde, jak rychle a rytmicky ji přiřázel jeden obr: *boom, boom, clap!*

Chtěl jsem vykreslit paralelu mezi Hipponaxem¹³ a Bukowským, dvěma perverzními básníky, ale nějak se mi zatoulalo jedno slovo a nebyl jsem schopen ho nalézt: *a protože tedy oba ve svých dílech používali k popisu slov* Co jsem měl říct, *sprostých, nemravných, nechutných, oplzlých* nebo *jakých*? Tys mi přispěchala na pomoc se slovem: *banální*. Ano, řekl jsem, *používali slov banálních...*

Zeptal jsem se:

„Už jste někdy slyšeli o Hipponaxovi?“

Ke slovu se přihlásilo ticho. Vy, dívky a ženy, jste zcela mlčely a muži nebyli k nalezení. Mysl mi bloudila k Hipponaxovi: *Žena umí přinést radost pouze dvakrát: v den svatby, když vchází dovnitř, a v den své smrti, když ji vynášejí ven.*

„A o Bukowském?“

Ty a ještě někdo jste vyslovili takové unavené „ano“.

„Četli jste od něho něco?“

Teď jsi přitakala jenom ty. Tma tam venku vyla jako divá a déšť bil pěstmi do oken.

„Jaké dílo?“

„Ženský.“

„Aha,“ začal jsem tě hltat očima, náhle jsi mi připadala jako fontána chtěče. Vzpomněl jsem si na slavnou citaci z toho románu: *Dobro lze někdy najít uprostřed pekla.*¹⁴

Nicméně jsem téma stočil jinak.

¹³ Hipponax z Efesu byl básník, který psal vulgární verše, jejichž prostřednictvím poukazoval na nemorální rysy jónské společnosti v 6. st. př. n. l.

¹⁴ Charles Bukowski, *Ženský* (1978).

„Pojďme se však vrátit k antické lyrice,“ řekl jsem a urputně se snažil soustředit se na vysvětlení jambu: první plebejský básník bez střechy nad hlavou a bez ambic psal svoji první vulgární autobiografii...

Vracel jsem se z bufetu a ty jsi na mě čekala u schodiště. Měl jsem stejný pocit, jaký míval Amadeus, když se mu na stále stejném místě zjevoval otcův duch. Poté co ses mě zeptala (jako kdybych já byl tvým žákem), jestli jsem splnil úkol, odpověděl jsem ti (jako tvůj učitel), že tam byly nějaké prapropisné chyby.

Napůl stydlivě a napůl s úsměvem jsi se dotázala:

„To je všechno?“

Přítakal jsem.

„Nechcete ještě něco dodat?“

„Ano.“

„A co?“

„Musíte víc číst.“

„Mohla bych si k vám přijít pro nějakou knihu?“

Jak jsme se tak procházeli, část mé mysli, ta neudržitelná, si v duchu představovala perverzní obrazy, které se ta rozumná část snažila udržet pod kontrolou. Vitrínka byla přeplněná knihami a filmy. Byla jsi u mě tak blízko, že jsem cítil vůni tvého šamponu. Říkal jsem si, jak asi vypadáš ve sprše. Představoval jsem si, jak poodhrnuju závěs v koupelně a vyděším tě tam s nožem jako v *Psychu*. Díval jsem se na tebe, ale ty ses usmívala. Měl jsem pocit, že máš tajný plán. Teď jsem v té sprše byl já a ty jsi na mě hodila síť a začala do mě mlátit sekerou.

„Agamemnon, hm, *Oresteia*, *Ilias*, *A Clockwork Orange*,¹⁵ *Misery*,¹⁶ *Gangs of New York*,¹⁷ *There Will Be Blood*...¹⁸ Půjčila bych si *Iliadu* a *Misery*?“

„Ne,“ zakřičel jsem zhrozně a bleskovou rychlostí si představil, jak mi lámeš nohy kladivem. A místo *Misery* jsem ti dal *Elegy*.¹⁹

Ty ses mi mezitím nalepila na tělo a nespustila jsi oči z mých očí a rtů. Byla jsi úplně zticha, přitom rozhodnutá vymazat akademickou vzdálenost, rozhodnutá porušit pravidla, jako pravá romantička:

Ignore the alarms
Ignore the police
I'll never stop
*Breaking the law for you*²⁰

Tvář ti zalila červená výheň. Lekl jsem se, že sebou sekneš, a tak jsem se rozhodl dát ti do těch tvých sladkých úst první pomoc.

Une orange sur la table
Ta robe sur le tapis
Et toi dans mon lit
Doux présent du présent

15 Stanley Kubrick, *Mechanický pomeranč* (1971).

16 Rob Reiner, *Misery nechce zemřít* (1990).

17 Martin Scorsese, *Gangy New Yorku* (2002).

18 Paul Thomas Anderson, *Až na krev* (2007).

19 Isabel Coixetová, *Umírající zvíře* (2008).

20 Emeli Sandé, „Breaking the Law“ (2012).

Fraîcheur de la nuit
*Chaleur de ma vie.*²¹

Takhle ses stala mojí Heloisou,²² Melanií,²³ Consuelou.²⁴

Potom jsme jen tak leželi v posteli, ty sis zakrývala oči rukama a říkala ,tohle je sen'. A pak jsi dodala:

„Panebože, nemůžu tomu uvěřit! Spím s Agamemnonem!“

„S kým že?“ zeptal jsem se se špetkou žárlivosti a současně vlk v jednom tmavém rohu mojí duše zaskřípal zuby.

„S tebou.“

„Já jsem teď Agamemnon?“

*Ty, dvounohá lvice, která spíš s vlkem, zatímco je vznešený lev pryč,*²⁵ jsi dala ruku k ústům, jako kdyby ses chtěla omlouvat, že se ti moje jméno mísí s jeho. Ale i kdyby se naše jména skutečně podobala, mezi mnou a ním byl alespoň tři tisíce let rozdíl. To se odpustit nedá! Ovšem stačil pouhý tvůj polibek, abych zkrotil jako beránek.

21 Jacques Prévert, báseň s názvem „Alicante“.

22 Heloisa byla žačka zamilovaná do svého učitele Pierra Abélarda, filozofa žijícího ve 12. st. v Paříži. O jejich tragické lásce pojednává epistolární báseň Alexandera Popea „Heloisa Abélardovi“ (1717).

23 Melanie Isaacsová je postava z románu Johna M. Coetzeeho s názvem *Hanebnost* (*The Disgrace*, 1999, čes. 2002); jedná se o studentku a milenkou hlavního hrdiny, univerzitního učitele Davida Lurieho.

24 Consuela Castillová je postava z románu Philipa Rotha s názvem *Umírající zvíře* (*The Dying Animal*, 2001, čes. 2007); opět jde o studentku a milenkou pedagoga Davida Kepeshe.

25 *Aischylos, Agamemnon*, obraz I, scéna II.

KATALOG SIMONIDŮV

*Menin aeide, thea, Peleiadeo Achileos,*²⁶ tak začíná evropská literatura. Na začátku bylo slovo *meni*, což znamená zlobu. Ve tvém dopise bylo toto slovo také znát: *Píšu ti, protože tě chci zažalovat.*

S achillovskou zlobou jsi mě hned v prvním řádku obvinila, že jsem tě svou knihou obral o čas, který jsi měla věnovat povinné četbě. Také jsi napsala, že jsi moji knihu četla tak, jak si to zasloužila: s červeným vínem v ruce. Dál jsi psala, že jsi se opila, ne vínem, ale mými verši. Nepochopil jsem, proč jsi začala žárlit u cyklu *Sonáta Dionýsova*, musel jsem si tuhle část dopisu přečíst znovu... *musím přiznat, že jsem na tu dámu, o které jste psal, začala žárlit, nebo lépe řečeno, začala jsem jí závidět. A v duchu jsem si říkala: co kdyby literatura byla řemeslem a já si pro sebe mohla objednat báseň, jednu z těch nejlepších, abych tak i já byla něčí veledílo (...)* Velká touha a marnost mě donutily, abych si povídala sama se sebou a modlila se přitom, aby se Ti o mně zdálo, a víš proč? Abys z toho snu načerpal inspiraci a zhmotnil ji do veršů věnovaných mně.

Žárlit na něco, co se stalo, když jsi honila kočky po dvoře, snad ani nemá cenu. A také nemá cenu závidět těm, které v knize opěvuju. Teď, jak říká Goethe, mám více zkušeností, vkusu a znalostí. Proto si myslím, že zítra ta *dáma* může žárlit na tebe.

26 Homér, *Illias* (7. st. př. n. l.).

Píšeš, že kdyby umění bylo řemeslem, objednala by sis jednu báseň pro sebe.

Hm, umění na objednávku!

Pravda, některé básně v mé knize jsem napsal na naléhání ostatních. Víím, že by se toho mohli chytit kritici a nařknout mě, že se podbízím ženám, že jsem básník na objednávku, že píšu, abych ženy pobavil stejně jako Boccaccio, který napsal *Dekameron* pro čtenářky, a ne pro čtenáře. Byl totiž toho názoru, že muži jsou celý den venku, kde buď pracují, nebo se procházejí, kdežto chudinky ženy zůstávají uvnitř. (Možná že ve snaze simulovat neexistující erotické televizní kanály dal svým dílem ženám prostředek k onanii. Možná že jednou z funkcí literatury je čtenáře v určitých směrech popíchnout. Čili ne se ho jen dotknout, ale donutit ho, aby se dotýkal sám sebe. Koneckonců autor nemá za úkol přiložit prst k tvé hlavě, aby ses zamyslela, ale přimět tě, aby sis tam ten prst dala sama. Ale pojďme od toho.) *Tady, jak říká Petrarkův žák, uvidíme jemné i hrubé případy lásky. Snad některé z vás řeknou, že jsem si při psaní těchto příběhů počínal s přílišnou nevázaností, že jsem někdy dovolil, aby paní mluvily a ještě častěji naslouchaly věcem, jež se nehodí k tomu, aby je vyprávěly a poslouchaly počestné ženy. To ovšem popírám, neboť nic není tak neslušného, co by mohlo být někomu proti mysli, je-li to vyprávěno počestnými slovy, a tomu jsem – myslím – dosti náležitě vyhověl.*²⁷

Je tedy možné si u mě objednat nějakou knihu, a pokud ano, jak to lze provést? – toť tvá otázka. Dějiny literatury nabízí spoustu příkladů děl napsaných na zakázku. Již od *Knihy mrtvých*, což je první kniha, kterou sis ode mě vypůjčila ke

27 Giovanni Boccaccio, *Dekameron* (1349–1352).